

**PROGRAM WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. ŚW. FRANCISZKA
W WARSZAWIE**

2024/2025

I. PODSTAWY PRAWNE

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., art. 72 (Dz.U.1997.78.483)
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (przyjęta i proklamowana rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ 217 A (III) w dniu 10 grudnia 1948 r.)
- Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z dn. 23.12.1991 r. nr 120, poz. 526, z późniejszymi zmianami, art. 3, 19, 28, 33)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, 1078, 1287, 1680 i 1681) z późniejszymi zmianami
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2018 r. poz. 967 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 730 i 1287) z późniejszymi zmianami
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 r. poz. 1591) z późniejszymi zmianami
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U. z 2017r poz.1578) z późniejszymi zmianami
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. (Dz. U. z 2018 r. poz. 138)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. (Dz. U z 2017 r. poz. 2245, 2439 z 2018 r. poz. 310, 650, 1669) z późniejszymi zmianami
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. (Dz. U. z 2019 r. poz. 852) z późniejszymi. zmianami
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2018r. poz. 214).
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. (Dz. U z 2019 r. poz. 638.) z późniejszymi zmianami
- Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023r. poz. 535)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. 2017 poz. 1646)

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012, poz. 977)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002r w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. (Dz. U. z 2020r. poz. 1604) z późniejszymi zmianami
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 2 września 2022 r. w sprawie organizowania i prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (Dz. U. poz. 1903)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 21 marca 2022 r. w sprawie organizacji kształcenia, wychowania i opieki dzieci i młodzieży będących obywatelami Ukrainy (Dz. U. poz. 645 z) z późniejszymi zmianami
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno - pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz. U. 2022 poz. 1610)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2022r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022r. poz. 1700)
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022r poz. 1606).

Program Wychowawczo - Profilaktyczny jest zgodny ze Statutem Szkoły i Koncepcją Pracy Szkoły, w której opisana jest misja i wizji placówki.

II. PREAMBUŁA

Program Wychowawczo-Profilaktyczny powstał w oparciu o wizję i misję szkoły, które szkoła realizuje od początku swojego istnienia. Przedstawia w sposób całościowy treści i działania o charakterze wychowawczym podejmowane w szkole i jest realizowany przez dyrektora, wszystkich nauczycieli, specjalistów, pracowników administracyjno – obsługowych oraz rodziców. Ze względu na charakter katolicki placówki, wdrażane są ważne dla społeczności szkolnej wartości ewangeliczne. Program Wychowawczo – Profilaktyczny jest aktualizowany na każdy rok szkolny na podstawie ewaluacji programu z poprzedniego roku oraz diagnozy potrzeb środowiska szkolnego. Ujęcie wyżej wymienionych obszarów pozwala na całościowe spojrzenie na ucznia i wsparcie jego rozwoju poprzez właściwe działania profilaktyczne i wychowawcze.

1. Wychowanie

Wychowanie to proces wspierania wychowanka w rozwoju, umożliwianie mu osiągnięcia pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, intelektualnej, społecznej i duchowej na miarę jego możliwości. Zależy nam, aby uczniowie umieli prowadzić zdrowy styl życia, budować satysfakcjonujące relacje i współpracować z innymi, brać odpowiedzialność za własne postępowanie, dbać o bezpieczeństwo własne i innych, dostrzegać potrzeby drugiego człowieka, kierować się przyjętymi w szkole wartościami, kształtować swoje postawy prospołeczne i patriotyczne.

2. Profilaktyka

Profilaktykę w szkole rozumiemy się jako proces wspierający zdrowie psychiczne i fizyczne poprzez pomoc i towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom. Profilaktyka to:

- **eliminacja lub redukcja czynników ryzyka** (cechy, sytuacje, warunki sprzyjające powstawaniu zachowań ryzykownych)
- **wzmocnienie czynników chroniących** (cechy, sytuacje, warunki zwiększające odporność na działanie czynników ryzyka)

Celem profilaktyki jest wspomaganie wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia; kształtowanie postaw zdrowego i bezpiecznego stylu życia, kształtowanie umiejętności życiowych, jak również zapobieganie sytuacjom i zachowaniom problemowym w szkole. W naszych działaniach stosować będziemy profilaktykę uniwersalną, skierowaną do wszystkich członków społeczności szkolnej oraz profilaktykę wskazującą i selektywną skierowaną do wybranych grup uczniów, po wcześniejszej corocznej diagnozie problemów i zagrożeń.

Integralną częścią Programu Wychowawczo – Profilaktycznego jest Franciszkański Program Wychowawczy ”Ścieżka Franciszkańska”.

III. O SZKOLE - PODSTAWY PRACY SZKOŁY

Szkoła Podstawowa im. Św. Franciszka przy ul. Teresińskiej 9 jest ośmioletnią szkołą podstawową. Cykl kształcenia trwa 8 lat i jest realizowany w oparciu o przepisy dotyczące edukacji w szkołach publicznych. Szkoła jest katolicką szkołą publiczną. Patronem szkoły jest Św. Franciszek z Asyżu.

Uczniowie uczęszczający na zajęcia pochodzą z różnych dzielnic Warszawy oraz spoza Warszawy. Placówka zapewnia uczniom opiekę od poniedziałku do piątku w godzinach 7:30- 17:00. W tym czasie stołówka szkolna zapewnia posiłki wszystkim chętnym uczniom. Szkoła oferuje także różnorodne zajęcia pozalekcyjne. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i z trudnościami w nauce objęci są dodatkowym wsparciem psychologiczno – pedagogicznym, w ramach którego mogą skorzystać z: terapii pedagogicznej (zajęcia korekcyjno-kompensacyjne), terapii logopedycznej, wsparcia psychologa, pedagoga i pedagoga specjalnego. Na terenie szkoły prowadzone są także zajęcia terapii integracji sensorycznej dla uczniów potrzebujących wsparcia w tym obszarze oraz treningi umiejętności społecznych. W szkole działa Samorząd Uczniowski, będący inicjatorem wielu ciekawych akcji i konkursów oraz Szkolne Koło Wolontariatu, promujące działania na rzecz osób potrzebujących.

Szkoła ściśle współpracuje z rodzicami. W szkole działa Rada Rodziców. W ciągu roku szkolnego odbywają się zebrania klasowe oraz spotkania indywidualne z rodzicami. Rodzice uczestniczą w dniach formacyjnych, uroczystościach oraz imprezach szkolnych i klasowych. Szkoła zaprasza różnych prelegentów, którzy prowadzą spotkania dla rodziców, poruszając aktualne tematy wychowawcze.

Szkoła w działalności dydaktyczno – wychowawczej przyjmuje własny program wychowawczy. Określa on tożsamość i specyfikę szkoły oraz wytycza kierunek pracy. W szkole naucza się i wychowuje w oparciu o zasady ewangeliczne. Praca wychowawcza zmierza do takiego wychowania ucznia, aby potrafił wybierać prawdziwe dobro w sposób wolny i odpowiedzialny oraz żył pełnią człowieczeństwa. Podstawą programu wychowawczego jest Ewangelia, dokumenty Kościoła, pisma św. Franciszka, personalistyczna myśl pedagogiczna oraz własne doświadczenie pedagogiczne.

Św. Franciszek z Asyżu, patron szkoły jest wzorem pokornego szukania i przyjmowania prawdy o Bogu, o otaczającym świecie, o drugim człowieku i o sobie samym.

IV. DIAGNOZA POTRZEB ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

Diagnoza środowiska wychowawczego i jego problemów powstała na podstawie kilku różnych działań diagnostycznych przeprowadzonych w poprzednim oraz bieżącym roku szkolnym. Uzyskane informacje pochodzą z:

- Sprawozdań końcoworocznych psychologa, pedagoga i pedagogów specjalnych.
- Sprawozdania z pracy zespołu psychologiczno-pedagogicznego.
- Sprawozdań końcoworocznych wychowawców.
- Rozmów z nauczycielami i rodzicami.
- Obserwacji uczniów.
- Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego w roku szkolnym 2023/2024.
- Badania czynników ryzyka i czynników chroniących w oparciu o rozmowy z wychowawcami poszczególnych klas.
- Ankiety przeprowadzonej w ramach programu „Nawigacja w każdą pogodę” opracowanego przez Instytut Profilaktyki Zintegrowanej (badanie przeprowadzone we wrześniu 2023r. oraz w czerwcu 2024r.). W badaniu wzięło udział około 100 uczniów z klas 5, 6, 7 i 8.
- Raportu „Jak wspierać młodzież w niestabilnym świecie? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i ochrony zdrowia psychicznego po trudnych latach 2020-2022”. Raport oparty na wynikach badań przeprowadzonych wśród ponad 80 000 uczniów, rodziców i nauczycieli w latach 2021-2022 opracowanego przez Instytut Profilaktyki Zintegrowanej (maj 2023r.)

Ankieta w ramach programu „Nawigacja w każdą pogodę” opracowanego przez Instytut Profilaktyki Zintegrowanej (badanie przeprowadzone we wrześniu 2023r. oraz w czerwcu 2024r. W badaniu wzięło udział około 100 uczniów z klas 5, 6, 7 i 8.

W ankiecie pytaliśmy uczniów o wiele obszarów z ich życia – zainteresowania, sposób spędzania czasu, zachowania ryzykowne jak i czynniki chroniące. Uczniowie opisywali m.in. swoją kondycję psychiczną i jakie najczęściej towarzyszą im uczucia. Uczniowie zaznaczali zarówno uczucia przyjemne, jak i te trudne (np. połowa stwierdziła, że doświadcza braku energii i podobny odsetek uczniów nadmiar energii). Zdaniem większości badanych uczniów obciążenie nauką jest zbyt duże i doświadczają dużego stresu z powodu obowiązków szkolnych (tylko 5% dziewcząt i 15% chłopców nie odczuwało stresu).

Młodzież wskazywała rodziców jako osoby, które są wsparciem zarówno w nauce jak i poprawie kondycji psychicznej.

Większość uczniów czuje się bezpiecznie w klasie i nie było ofiarą cyberprzemocy (78% dziewcząt i 70% chłopców). Zdecydowana większość ani razu nie wchodziła na strony o treściach szkodliwych (77% dziewcząt i 60% chłopców). Zdecydowana większość młodzieży nie ma kontaktu z substancjami psychoaktywnymi i z towarzystwem, w którym te substancje są używane. Większość uczniów angażuje się w pomoc w domu. Wielu uczniów zapytanych o przewodnika w życiu wskazywali rodziców. Uczniowie cenią również nauczycieli i wychowawców - ok. 80% zadeklarowało, że miało jednego albo kilku, którym wiele zawdzięczają. Większość uczniów deklarowało, że mają w obecnej sytuacji przyjaciela lub przyjaciółkę, od których doświadczają wsparcia. Bardzo ważna jest dla uczniów wiara – deklarowało tak 88% dziewcząt i 72% chłopców.

Szczególną uwagę zwróciliśmy na kondycję psychiczną uczniów. Zbadaliśmy, jakie samopoczucie mieli uczniowie na początku roku szkolnego, a jakie na koniec (po przeprowadzeniu warsztatów Nawigacja w Każdą Pogodę). Na początku roku szkolnego zdecydowanie dobre samopoczucie deklarowało 9%

dziewcząt i 6 % chłopców, na koniec roku odsetek uczniów zwiększył się do 17% dziewcząt i 23% chłopców. Jednocześnie zaobserwowaliśmy niewielki wzrost uczniów deklarujących samopoczucie jako zdecydowanie złe – 14% na początku roku i 21 % na koniec roku szkolnego.

Zbadaliśmy również, jak młodzież radziła sobie psychicznie z trudnościami i problemami. Na początku i na końcu roku. Na koniec roku zaobserwowaliśmy większy odsetek dziewcząt które zadeklarowały, że nie radziły sobie psychicznie – wzrost z 12% do 30%. Natomiast chłopcy na koniec roku szkolnego lepiej radzili sobie psychicznie – spadek nieradzących sobie psychicznie z 32% do 10%. Pozostałe wyniki były podobne.

Zgodnie z indeksem kondycji psychicznej, obliczonym na podstawie badań ewaluacyjnych, można stwierdzić, że większość chłopców określa swoją kondycję psychiczną jako dobrą i blisko połowę dziewcząt określa swoją kondycję psychiczną jako słabą. Wyniki te pokrywają się z badaniami ogólnopolskimi zamieszczonymi w raporcie „Jak wspierać młodzież w niestabilnym świecie? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i ochrony zdrowia psychicznego po trudnych latach 2020–2022”.

Raport „Jak wspierać młodzież w niestabilnym świecie? Wyzwania i rekomendacje dla wychowania, profilaktyki i ochrony zdrowia psychicznego po trudnych latach 2020-2022” Raport oparty na wynikach badań przeprowadzonych wśród ponad 80 000 uczniów, rodziców i nauczycieli w latach 2021-2022 opracowanego przez Instytut Profilaktyki Zintegrowanej (maj 2023r.)

Rekomendacja 1: Zaleca się wykorzystanie wszystkich możliwych zasobów i całej dostępnej wiedzy o czynnikach chroniących, zwłaszcza o tych, które są wspólne dla różnych obszarów profilaktyki (od profilaktyki problemów zdrowia psychicznego, poprzez profilaktykę zachowań ryzykownych aż po zapobieganie przestępczości i demoralizacji). Do takich wspólnych czynników należy:

- wsparcie i pozytywny autorytet rodziców i innych osób z rodziny
- wsparcie i zaangażowanie wychowawcze nauczycieli i innych osób znaczących (instruktorzy, trenerzy, itp.)
- życzliwość, akceptacja i wsparcie przyjaciół i innych rówieśników
- dobry klimat klasy i szkoły (bezpieczeństwo, życzliwość, wzajemna pomoc)
- religijność (udział w praktykach religijnych lub osobiste znaczenie wiary/odniesienia do Boga w życiu)

Rekomendacja 2: Ważne jest pełne wykorzystanie i dalszy rozwój potencjału zawartego w pracy wychowawczo-profilaktycznej wychowawców szkolnych. Odwołanie się do tego potencjału daje możliwość wspierania kondycji psychicznej uczniów w masowej skali za pomocą szerokiej gamy stosunkowo prostych, ale skutecznych środków (np. zwykle rozmowy, zainteresowanie przeżyciami uczniów, animowanie integracji klasowej; wstępne rozpoznanie dotyczące liczby uczniów o bardzo złej kondycji psychicznej, którzy mogą wymagać większej pomocy).

Rekomendacja 3: Istnieje szczególna potrzeba podejmowania konkretnych działań na rzecz dobrych wzajemnych relacji pomiędzy uczniami, rodzicami i nauczycielami. Dobry klimat szkoły jest ważnym czynnikiem sprzyjającym dobrej kondycji psychicznej i odporności psychicznej uczniów, a także odporności całej społeczności szkolnej na skutki sytuacji kryzysowych.

Rekomendacja 4: Niezbędna jest realizacja skutecznych i sprawdzonych programów profilaktycznych prowadzonych przez profesjonalistów. Oddziaływania te powinny być adekwatne do wielości istniejących

zagrożeń i uwzględniać szeroki kontekst związków między różnymi problemami i powiązanymi z nimi czynnikami ryzyka i czynnikami chroniącymi.

Rekomendacja 5: Należy zadbać o równowagę pomiędzy wymaganiami związanymi z realizacją podstawy programowej, a troską o kondycję psychiczną, której długotrwałe osłabienie obniżyło efektywność nauczania. Poszukiwanie tej równowagi oznacza z jednej strony monitorowanie adekwatności ogólnopolskich wymagań dotyczących kształcenia, a z drugiej strony stworzenie sprzyjających warunków dla decyzji podejmowanych przez dyrekcję i nauczycieli danej szkoły opartych o rozpoznanie sytuacji konkretnych uczniów i znajomość lokalnych uwarunkowań.

Na podstawie przeprowadzonych badań i analiz oraz danych zastanych stwierdzono występowanie następujących zachowań problemowych:

- Obniżenie kondycji psychicznej uczniów (nieradzenie sobie ze stresem, stany lękowe i depresyjne).
- Brak wystarczających umiejętności w radzeniu sobie w konstruktywny sposób z problemami.
- Poczucie nadmiernego obciążenia nauką oraz doświadczanie dużego stresu z powodu obowiązków szkolnych.
- Prezentowanie niewłaściwych zachowań w relacjach rówieśniczych oraz w relacjach z dorosłymi – brak szacunku, empatii, konflikty rówieśnicze, zachowania przemocowe i brak wystarczających umiejętności współpracy w grupie.
- Niewłaściwe i nadmierne korzystanie z multimediów i Internetu przez niektórych uczniów (narażenie na niewłaściwe treści i uzależnienie).

W odniesieniu do zdiagnozowanych problemów występujących w środowisku szkolnym zostały sformułowane odpowiednie cele. W zaproponowanych celach na bieżący rok szkolny zostały również uwzględnione tegoroczne kierunki polityki oświatowej państwa:

1. Edukacja prozdrowotna w szkole - kształtowanie zachowań służących zdrowiu, rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, nauka udzielania pierwszej pomocy.
2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa.
3. Wspieranie dobrostanu dzieci i młodzieży, ich zdrowia psychicznego. Rozwijanie u uczniów i wychowanków empatii i wrażliwości na potrzeby innych. Podnoszenie jakości edukacji włączającej i umiejętności pracy z zespołem zróżnicowanym.
4. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji, korzystanie z zasobów Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej.

V. CELE PROGRAMU

Program zawiera wytyczne ogólne dot. działań, które powinno się realizować we wszystkich klasach (adekwatnie do wieku i potrzeb uczniów). Każda klasa posiada swój własny plan działań dostosowany do potrzeb uczniów. Realizacja odbywać się będzie w ciągu całego cyklu kształcenia

na dwóch poziomach edukacyjnych poprzez następujące formy i metody: strategie i czynności. Za wszystkie te działania odpowiadają: dyrektor, wychowawca klasy, nauczyciele oraz specjaliści.

1. Cele ogólne

1. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego uczniów w szkole i w domu oraz kształtowanie umiejętności radzenia sobie z trudnościami i stresem.
2. Kształtowanie odpowiedzialnej postawy wobec zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi oraz substancjami psychoaktywnymi.
3. Kształtowanie pozytywnych relacji z rówieśnikami i dorosłymi.
4. Rozwijanie postaw patriotycznych, obywatelskich i społecznych oraz kształtowanie odpowiedzialności za region i ojczyznę.
5. Kształtowanie zachowań służących zdrowiu - rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, rozwijanie nawyku zdrowego odżywiania się; nauka udzielania pierwszej pomocy.

2. Cele szczegółowe i zadania:

1. Ochrona i wzmacnianie zdrowia psychicznego uczniów w szkole i w domu oraz kształtowanie umiejętności radzenia sobie z trudnościami i stresem.

- Uczeń jest świadomy tego, co przeżywa - potrafi nazwać swoje uczucia.
- Uczeń zna zdrowe i bezpieczne sposoby radzenia sobie z trudnymi przeżyciami.
- Uczeń prosi o pomoc i korzysta ze wsparcia innych osób (rówieśników, nauczycieli, rodziców) w sytuacjach dla siebie trudnych.
- Uczniowie i rodzice są świadomi czym jest stres, z czego wynika, stosują narzędzia i strategie do tego, aby efektywnie sobie z nim radzić.
- Uczeń potrafi planować swój czas, uwzględniając obowiązki szkolne i domowe oraz odpoczynek.
- Uczeń akceptuje samego siebie (ma adekwatne poczucie własnej wartości),
- Uczeń rozpoznaje swoje zainteresowania i je rozwija

Zadania:

- Tworzenie w szkole przyjaznej atmosfery życzliwości i zaufania.
- Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych dot. radzenia sobie w sytuacjach trudnych – rozpoznawanie własnego samopoczucia oraz szukanie zdrowych sposobów na jego poprawę, np. zajęcia profilaktyczne „Przyjaciele Zippiego”, „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”, treningi umiejętności społecznych, zajęcia nt konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem oraz kryzysami psychicznymi.
- Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych kształtujących umiejętność efektywnej organizacji swojego czasu.
- Monitorowanie samopoczucia uczniów związanego z sytuacjami kryzysowymi.
- W razie potrzeby włączanie wsparcia specjalistycznego na terenie szkoły (praca z psychologiem/ pedagogiem) lub poza szkołą (kierowanie ucznia/ rodziny do placówek wspierających).

- Przeprowadzenie warsztatów dla rodziców mających na celu wzmocnienie relacji z dziećmi jako silnego czynnika chroniącego i źródła wsparcia.
- Rozwijanie zainteresowań i zdolności uczniów – prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, warsztatów, konkursów, wyjścia do muzeum, teatru, na wystawy, udział w życiu kulturalnym miasta, przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne, prezentowanie talentów na forum szkoły).

2. Kształtowanie odpowiedzialnej postawy wobec zagrożeń związanych z uzależnieniami behawioralnymi oraz substancjami psychoaktywnymi.

- Uczeń zna różne sposoby regulacji napięć emocjonalnych, potrafi je właściwie oceniać i odpowiednio stosować.
- Uczeń potrafi rozpoznać w sobie sytuacje kryzysowe i rozwiązywać je lub szukać pomocy w ich rozwiązaniu w środowisku rodzinnym i w szkole.
- Uczeń zna zasady bezpiecznego korzystania z multimediiów i technologii informacyjno – komunikacyjnych i potrafi rozpoznać, kiedy korzysta z nich w sposób ryzykowny, rozumie specyfikę i mechanizm uzależnień behawioralnych.
- Uczeń wie jak zmieniać niewłaściwe nawyki związane z ryzykownym użytkowaniem multimediiów czy innymi ryzykownymi zachowaniami.
- Uczeń świadomie odrzuca używanie środków psychoaktywnych, rozumie płynące z nich zagrożenia dla niego i jego otoczenia .
- Uczeń bierze odpowiedzialność za siebie i innych w sytuacji zagrożenia związanego ze stosowaniem środków psychoaktywnych.
- Uczeń wie, jak się zachować i do kogo może zgłosić problem w sytuacji, gdy będzie miał wiedzę o osobach rozprowadzających i korzystających ze środków psychoaktywnych.
- Uczeń angażuje się w różne działania prospołeczne na terenie szkoły np. poprzez udział w Szkolnym Kole Wolontariatu, Samorządzie Uczniowskim.

Zadania:

- Budowanie w uczniach właściwego obrazu siebie oraz szacunku do siebie i innych.
- Uczenie uczniów rozpoznawania własnych stanów emocjonalnych oraz ich regulacji w sposób bezpieczny i konstruktywny.
- Umożliwienie uczniom uzyskiwania wsparcia w sytuacjach kryzysowych.
- Wspieranie uczniów w rozwijaniu swoich pasji i zainteresowań, w działalności prospołecznej, w uczestnictwie we właściwych formach spędzania czasu wolnego.
- Prowadzenie zajęć wychowawczych mających na celu kształtowanie w uczniach umiejętności radzenia sobie z problemami i proszenia o pomoc.
- Prowadzenie zajęć profilaktycznych dot. zagrożeń związanych z uzależnieniem i mechanizmów jego powstawania, np. program „Debata”.
- Organizowanie spotkań z zewnętrznymi ekspertami np. współpraca ze Strażą Miejską, Policją.

3. Kształtowanie pozytywnych relacji z rówieśnikami i dorosłymi.

- Uczeń w szkole czuje się bezpiecznie – jest akceptowany i szanowany.
- Uczeń jest empatyczny, wrażliwy na potrzeby innych - rozumie je i akceptuje.
- Uczeń używa zwrotów grzecznościowych – odnosi się do innych z szacunkiem.
- Uczeń potrafi współpracować w grupie.
- Uczeń akceptuje uczniów ze specyficznymi potrzebami edukacyjnymi, niepełnosprawnościami, odmiennych kulturowo i językowo.
- Uczeń zna i stosuje sposoby rozwiązywania konfliktów bez stosowania przemocy (negocjacje, mediacje).
- Uczeń potrafi przeciwstawić się przemocy i zwracać się o pomoc w sytuacji, gdy jest ofiarą lub świadkiem jakiejś formy przemocy.

Zadania:

- Integrowanie zespołu klasowego, integracja między klasami.
- Zwracanie uwagi na przyczyny konfliktów i braku szacunku.
- Kształtowanie u dzieci umiejętności współpracy z innymi poprzez zapoznanie z komunikacją NVC (Nonviolent Communication - „Porozumienie bez przemocy”).
- Organizowanie konkursów umożliwiających wykazanie się uczniom z trudnościami edukacyjnymi.
- Wzmacnianie kompetencji społecznych uczniów z orzeczeniami poprzez udział w zajęciach treningu umiejętności społecznych.
- Promowanie szacunku i życzliwości wobec innych.
- Systematyczne reagowanie nauczycieli na zachowania nieregularne/ agresywne uczniów (stosowanie procedur zawartych w Standardach Ochrony Małoletnich).
- Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych dot. komunikowania się w przyjazny, kulturalny sposób.
- Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych dot. nawiązywania i podtrzymywania relacji, współpracy, rozwiązywania konfliktów np. zajęcia profilaktyczne „Przyjaciele Zippiego”, „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej”, treningi umiejętności społecznych.

4. Rozwijanie postaw patriotycznych, obywatelskich i społecznych oraz kształtowanie odpowiedzialności za region i ojczyznę.

- Uczeń szanuje swoją ojczyznę i dziedzictwo kulturowe jakie posiada.
- Uczeń wykazuje właściwe postawy obywatelskie.
- Uczeń uświadamia sobie wartości patriotyczne i rozumie w jaki sposób wyrażają się one w codziennym życiu.
- Uczeń jest wrażliwy na wartości, czyli dostrzega je, rozpoznaje i odpowiada na nie.
- Uczeń zna najważniejsze wydarzenia z historii Polski i ich znaczenie dla współczesnych Polaków.
- Uczeń zapoznaje się z zasadami bezpieczeństwa i obronności kraju.

Zadania:

- Prowadzenie zajęć wychowawczych i oraz historycznych ukierunkowanych na zapoznanie ucznia z najważniejszymi wydarzeniami historycznymi w Polsce.
- Wyjaśnianie i promowanie postaw obywatelskich takich jak np.: dyscyplina wewnętrzna, odpowiedzialność za dobro wspólne, szacunek wobec osób i ich odmiennego zdania, itp.
- Przygotowanie przez uczniów akademii patriotycznych.
- Organizowanie spotkań z osobami związanymi z wydarzeniami historycznymi w Polsce.
- Przygotowanie gazetek o tematyce historycznej i patriotycznej.
- Przykład postaw patriotycznych nauczycieli.
- Prowadzenie zajęć z bezpieczeństwa.

5. Kształtowanie zachowań służących zdrowiu - rozwijanie sprawności fizycznej i nawyku aktywności ruchowej, rozwijanie nawyku zdrowego odżywiania się; nauka udzielania pierwszej pomocy.

- Uczeń rozumie, czym jest zdrowie, od czego zależy oraz dlaczego i jak należy o nie dbać.
- Uczeń rozwija poczucie odpowiedzialności za zdrowie własne i innych ludzi.
- Uczeń uczestniczy w różnych aktywnościach fizycznych – uczęszcza na zajęcia wychowania fizycznego, na sportowe zajęcia pozalekcyjne i pozaszkolne.
- Uczeń jest świadomy, że zdrowe oraz racjonalne żywienie jest jedną z podstawowych potrzeb człowieka i warunkiem prawidłowego rozwoju, dobrego samopoczucia oraz pełnej dyspozycji do uczenia się i stara się zdrowo odżywiać.
- Uczeń stara się zdrowo odżywiać – przynosi do szkoły zdrowe przekąski.

Zadania:

- Dobór asortymentu produktów żywnościowych i napojów w automacie zgodny z zasadami zdrowego żywienia (w tym zwłaszcza ograniczenie produktów i napojów o dużej zawartości cukru, soli i tłuszczów).
- Zapewnienie uczniom dostępu do wody pitnej.
- Wsparcie uczniów z rodzin o niskich dochodach – umożliwienie korzystania z obiadów.
- Organizacja zajęć praktycznych związanych z przygotowywaniem zdrowych posiłków - Koło kulinarne
- Umożliwienie uczniom korzystania z boiska lub sali gimnastycznej podczas przerw.
- Angażowanie uczniów do udziału w zawodach sportowych oraz organizowanie na terenie szkoły różnych konkursów sprawnościowych.
- Zorganizowanie Dnia Sportu.
- Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych o tematyce prozdrowotnej – aktywności fizycznej oraz zdrowych sposobów odżywiania.
- Organizowanie zajęć z udzielania pierwszej pomocy.

VI. FORMY I METODY REALIZACJI SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

1. Realizatorzy Programu Wychowawczo – Profilaktycznego

Nauczyciele i pracownicy szkoły:

Za realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego odpowiedzialni są nauczyciele, specjaliści oraz pozostali pracownicy szkoły. Osoby te dążą do realizacji poszczególnych celów poprzez planowanie i realizację zajęć wychowawczo-profilaktycznych. Pracownicy szkoły są zobowiązani do poszerzania swojej wiedzy oraz rozwijania umiejętności wychowawczych niezbędnych do prowadzenia takich zajęć. Ważnym elementem wychowawczym jest dawanie przykładu własnym postępowaniem, a ze względu na katolicki charakter naszej szkoły, dawanie świadectwa życia wiarą i wartościami chrześcijańskimi.

Rodzice:

Bardzo ważne jest zaangażowanie się w działania wychowawczo-profilaktyczne rodziców naszych uczniów. Współpraca z rodzicami w ramach realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego ma charakter dwustronny. Z jednej strony rodzice są odbiorcami działań organizowanych przez szkołę. Z drugiej strony szkoła zaprasza rodziców do podejmowania działań, których celem będzie wspieranie działań wychowawczych i profilaktycznych proponowanych przez nauczycieli.

Rodzice uczestniczą w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego poprzez takie działania jak:

- Utrzymywanie stałego kontaktu ze szkołą (udział w zebraniach klasowych oraz spotkaniach indywidualnych z nauczycielami) – przekazywanie nauczycielom ważnych informacji dot. swojego dziecka i wspólnie z nauczycielami ustalanie sposobów wsparcia ucznia.
- Monitorowanie postępów lub ewentualnych porażek szkolnych dziecka w obszarach edukacji oraz relacji rówieśniczych poprzez stałe rozmowy z dzieckiem, a także poprzez kontakty z wychowawcą, nauczycielami i specjalistami.
- Zwracanie uwagi na zainteresowania dziecka oraz jego sposoby spędzania wolnego czasu - angażowanie się we wspólne aktywności oraz modelowanie właściwego postępowania.
- W sytuacji pojawiania się niepokojących zachowań u dziecka, współpracowanie ze szkołą oraz ze specjalistami z placówek zewnętrznych.
- Współpraca z Radą Pedagogiczną w procesie diagnozy sytuacji wychowawczej w szkole - udział w spotkaniach, rozmowach, ankietach mających na celu zebranie informacji nt bieżących problemów i obszarów wymagających wsparcia.
- Udział w spotkaniu informacyjnym w ramach udziału szkoły w programie NWKP (Nawigacja w każdą pogodę).

Szkoła w ramach wsparcia rodziców w bieżącym roku szkolnym oferuje następujące działania:

- Spotkania z wychowawcą, nauczycielami – omawianie bieżących spraw edukacyjnych i wychowawczych.

- Konsultacje z pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz pozostałymi specjalistami (terapeutą pedagogicznym, terapeutą integracji sensorycznej, logopedą, nauczycielem wspomagającym).
- Dodatkowe zajęcia wspierające (w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej) organizowane na terenie szkoły oraz zajęcia rozwijające zainteresowania.
- Formację duchową (dni formacyjne) dla rodziców – w ramach przygotowań do I Komunii Św. oraz rekolekcje dla rodziców.
- Możliwość współorganizowania oraz brania udziału w różnych uroczystościach szkolnych przez rodziców.
- Piknik integracyjny dla rodzin.
- Spotkanie z rodzicami uczniów klas 4-8 dot. podstawy programowej z zajęć WDŻ oraz zagrożeń płynących z Internetu (pedagog szkolny).
- Wykład nt uzależnień od multimediiów.

Institucje zewnętrzne:

W realizacji poszczególnych celów szkołę mogą wspierać także instytucje i osoby z zewnątrz. Szkoła w ramach realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego współpracuje z instytucjami zewnętrznymi: Poradnią psychologiczno – pedagogiczną nr 8, innymi poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz poradniami specjalistycznymi, ośrodkami pomocy społecznej, strażą miejską, policją.

2. Strategie

- a) strategie informacyjne** – dostarczające wiedzę na temat skutków zachowań ryzykownych podczas:
- zajęć edukacyjnych – lekcji przedmiotowych,
 - lekcji wychowawczych,
 - katechezy,
 - spotkań ze specjalistami,
 - zajęć świetlicowych i pozalekcyjnych,
 - apeli,
 - filmów,
 - rekolekcji,
 - tworzenia i czytania gazetek ściennych, folderów okolicznościowych,
 - zebrań ogólnych i klasowych,
 - kursów, szkoleń, warsztatów dla nauczycieli i rodziców.
- b) strategie edukacyjne** – rozwijające kompetencje społeczne pozwalające poradzić sobie w sytuacjach trudnych dzięki stosowaniu metod aktywnych podczas:
- zajęć edukacyjnych – lekcji przedmiotowych,
 - lekcji wychowawczych,
 - katechezy,
 - zajęć świetlicowych i pozalekcyjnych,
 - rekolekcji,
 - tematycznych zajęć warsztatowych,
 - zajęć z treningu umiejętności społecznych.
- c) strategie alternatywne** – stwarzające możliwość podejmowania przez dzieci działań dających zadowolenie i służących zaspokojeniu potrzeb ważnych dla danego etapu rozwojowego.

Umożliwiają podejmowanie nowej społecznie akceptowanej aktywności. Dokonują się w czasie zajęć:

- kół zainteresowań
- SKS, piłki nożnej, gimnastyki korekcyjnej,
- zajęć świetlicowych,
- w pracach samorządu szkolnego,
- wycieczek, imprez okolicznościowych,
- spektakli, przedstawień,
- wystaw prac,
- zawodów sportowych

d) strategie interwencyjne – adresowane przede wszystkim do uczniów z grupy zwiększonego ryzyka (uczniowie z trudnościami w nauce, uczniowie z zaburzeniami zachowania, uczniowie z rodzin dysfunkcyjnych,) odbywać się będą poprzez:

- rozpoznawanie uczniów z grupy ryzyka i kierowanie ich do psychologa, pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego, terapeuty pedagogicznego, logopedy w celu przeprowadzenia wstępnej diagnozy,
- udział dzieci w różnych formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej na terenie szkoły (indywidualne spotkania z pedagogiem, psychologiem szkolnym, pedagogiem specjalnym, zawieranie kontraktów z uczniami, obejmowanie dzieci indywidualnymi programami),
- zajęcia z terapii pedagogicznej organizowane na terenie szkoły,
- zajęcia z treningu umiejętności społecznych,
- w porozumieniu z rodzicami kierowanie uczniów potrzebujących specjalistycznej pomocy do poradni psychologiczno–pedagogicznych oraz innych placówek diagnostyczno-terapeutycznych,
- udostępnianie rodzicom i uczniom informacji o możliwości skorzystania z pomocy specjalistycznych placówek zdrowia, poradni, organizacji pozarządowych i innych,
- współpracę z policją, strażą miejską, pracownikami socjalnymi, kuratorami sądowymi.

VII. EWALUACJA PROGRAMU

W ramach ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego planujemy bieżące ewaluowanie działań profilaktycznych podejmowanych w ciągu całego roku szkolnego oraz dokonywanie bieżącej diagnozy sytuacji wychowawczej, mającej za zadanie zorientowanie się w aktualnych problemach i jednocześnie sprawdzającej skuteczność oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych.

Program wychowawczo profilaktyczny przyjęto do realizacji na Radzie Pedagogicznej w dniu 16 września 2024 r.

DYREKTOR SZKOŁY

 dr Dorota Frąk

